

Положення фігури людини
в просторі. Центр ваги.
Побудова фігури людини з
опорою на одну ногу

Положення фігури людини в просторі

Центр ваги

Побудова фігури людини з опорою на одну ногу

Людське тіло, як всяке інше, має вагу, відповідно і центр ваги. Центром ваги людського тіла є уявна точка, в якій концентрується вся вага нашого тіла і яка повинна бути підтримана знизу певною площею опори, щоб тіло знаходилося в рівновазі. Саме тому для того, щоб утримати тіло у вертикальному положенні, необхідно, щоб вертикальна лінія проведена через центр ваги, не виходила за межі площі опори. При основному анатомічному положенні, коли тіло спирається на обидві ноги з опущеними руками або лежить з витягнутими вздовж стегон руками, загальний центр ваги міститься в каналі крижових хребців, трохи вище середини росту фігури, а при нахилах переміщується в бік нахилу. У чоловіків центр ваги міститься трохи вище, ніж у жінок однакового з ними зросту, у малих дітей – вище, ніж у дорослих. Коли вертикальна лінія, проведена через центр ваги, виходить за межі площі опори, тіло падає. Щоб не впасти, ми інстинктивно переміщуємо частини свого тіла так, щоб уявна вертикальна лінія, що йде через центр ваги, не виходила за межі площі опори. Рівновага тіла міцніша тоді, коли загальний центр ваги наближається до центру площі опори або коли збільшується площа опори (фігура сидить або лежить).

Центр ваги живого тіла не можна точно визначити, бо він змінюється залежно від росту, віку, статі, розвитку жирового шару, м'язів, окремих органів. Тому центр ваги визначається лише приблизно, як певна сфера, в якій він постійно переміщується.

Що таке площа опори? Площею опори називається не тільки поверхня, де стикається тіло з землею або підлогою, але і простір між крайніми точками контактних поверхонь. Площу опори можна збільшувати або зменшувати. Природно, що при більш широко розставлених ногах площа опори є більшою і навпаки.

Зображуючи фігуру людини на папері, на полотні, в глині, гіпсі або мармурі, завжди необхідно враховувати місце розташування вертикалі загального центру ваги по відношенню до площі опори (горизонталі).

Отже, положення тіла людини в просторі визначається відносно вертикалі або горизонталі, як і для всякого іншого фізичного тіла. Положення тіла можуть бути надзвичайно різноманітні. Наприклад, стояче положення тіла з опорою на дві ноги (симетричне), з опорою на одну ногу (асиметричне), напівлежаче, лежаче та ін.

Крім положень тіла, розрізняють ще його поставу. Постава є теж певним положенням тіла, забезпеченим його мускулатурою, але вона є індивідуальною особливістю кожної людини, незалежно від її бажання і свідомих скорочень тих чи інших м'язів. Постава залежить від особливостей будови всього кістяка, розвитку мускулатури, розвитку жирових відкладень, професії, звички до фізичних вправ і психічного стану людини.

Постава характеризується переважно положенням хребетного стовпа, особливо його вигинів. Залежно від цього відзначають різні типи постави – нормальну, випрямлену, нордичну і кіфотичну. Нормальна постава характеризується

рівномірним розвитком усіх згинів хребта, випрямлена – недостатнім їх розвитком, сутулувата – збільшеним грудним кіфозом, нордична – великим поперековим лордозом і кіфотична – великим грудним кіфозом.

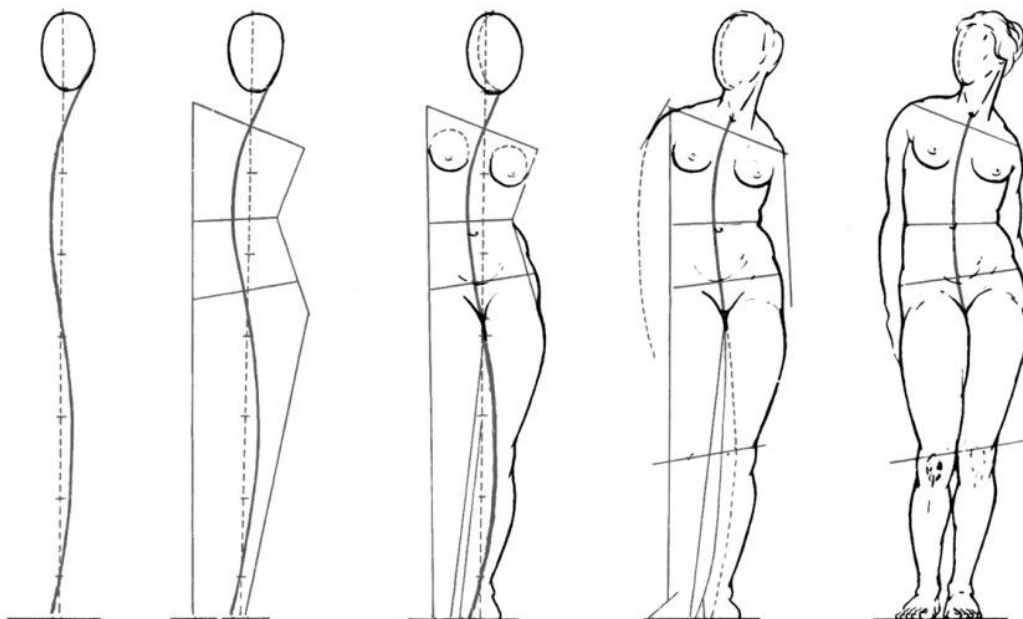
Ще більш різноманітними є рухи тіла людини. Рухи тіла, пов'язані з переміщенням його в просторі, називаються локомоторними рухами. Це ходьба, біг, стрибок і різні рухи під час гімнастичних вправ.

У методичній роботі з рисунку та ліпки із вертикальних положень тіла найчастіше практикують ті чи інші асиметричні пози академічних постановок, коли права половина тіла фігури займає дещо інше положення, ніж ліва. Це академічні завдання, де фігура стоїть з опорою на одну ногу. Як балансуються (врівноважуються) окремі частини фігури людини в цій позі відповідно до вертикалі або горизонталі? Оскільки фігура об'ємна, то ми повинні розглядати її окремі частини в просторі спереду, збоку і зверху одночасно.

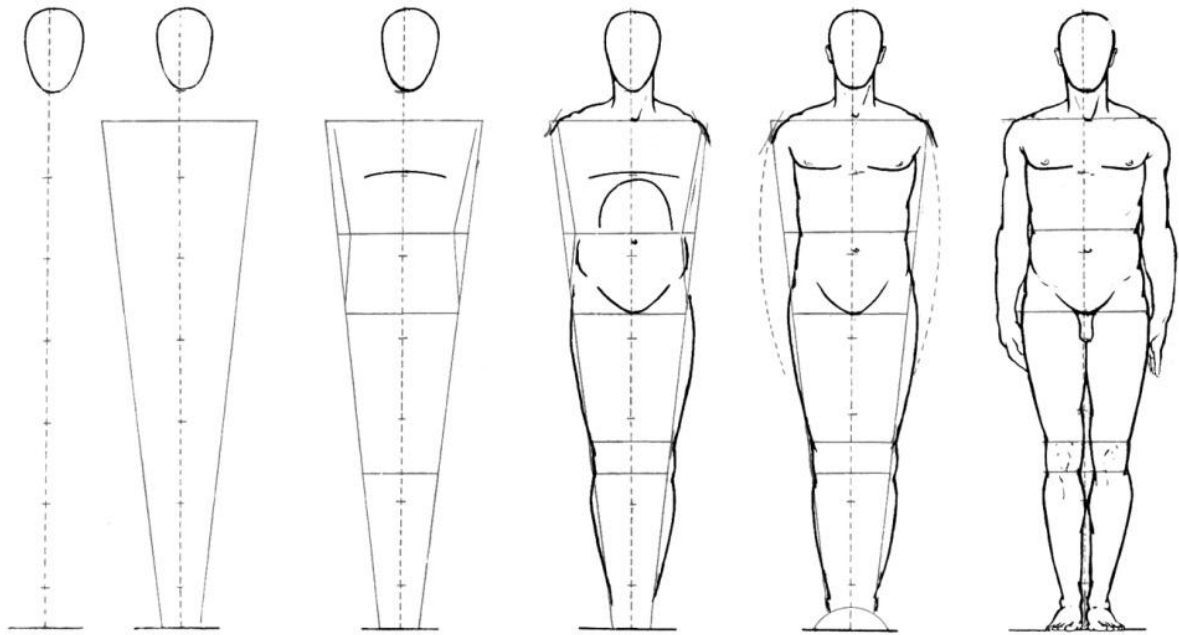
Спереду ми бачимо, що вся вага тіла спирається на опорну ногу, друга нога вільна, відставлена назад і торкається землі тільки пальцями. Рівновага фігури досягається завдяки тому, що піднятому стегну опорної ноги відповідає опущене плече з боку опорної ноги і – навпаки – опущеному стегну вільної ноги відповідає трохи підняте плече з боку вільної ноги. Така система побудови людської фігури (так званий «хіазм») надає фігурі розміреної і ритмічної будови. Ця система художніх правил була розроблена скульптором Поліклетом ще в середині V століття до н. е. Цей канон, який він використав при створенні знаменитої статуї «Доріфор», до сьогодні слугує нам зразком у зображенні людського тіла з опорою на одну ногу.

При побудові сидячої фігури треба також враховувати положення основних частин людського тіла в просторі відносно вертикалі або горизонталі. Принциповою різницею між фігурою, що стоїть і сидить, є положення таза збоку.

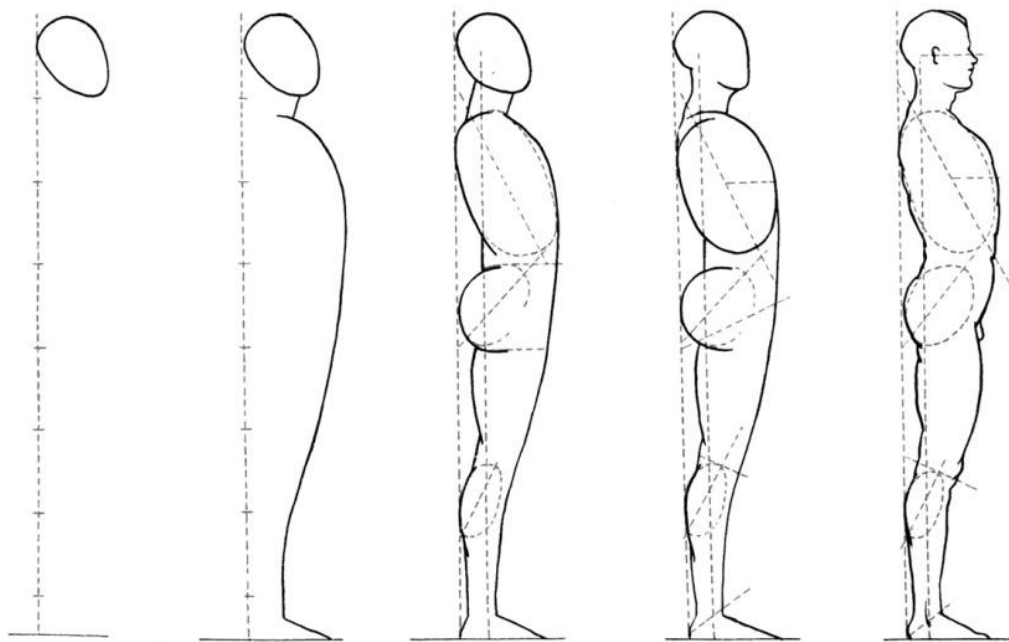
У сидячої фігури завжди передні верхні ості клубової кістки таза розміщені вище, ніж задні верхні ості клубової кістки. У фігури, що стоїть, все навпаки.

Побудова фігури людини з опорою на одну ногу

Побудова фігури спереду

Побудова фігури збоку

Список використаної літератури

- Алексич М.Н., Кузнецов А.М., Лейзеров И.М. Анатомические рисунки русских художников. – М.: Искусство, 1952.
- Воробьев В.П. Атлас анатомии человека, 1937.
- Гицеску Г. Пластическая анатомия, 1963.
- Дюваль М. Анатомия для художников. – М.: Искусство, 1936.
- Иваницкий М.Ф. Анатомия человека. – М.: Физкультура и спорт, 1948.
- Карузин П.И. О размерах, росте и пропорциях человеческого тела/ Руководство по пластической анатомии. – М.: Гиз, 1921.
- Рабинович М.Ц. Изображение человека на основах пластической анатомии. – М.: Искусство, 1965.
- Лысенков Н.К. Пластическая анатомия. – М.: Гиз, 1925.
- Механик Н. Основы пластической анатомии. – М.: Искусство, 1958.
- Молье С. Пластическая анатомия. – М.: Искусство, 1937.
- Павлов Г. М., Павлова В.Н. Пластическая анатомия. – М.: Коиз, 1954.
- Тихонов М.Т. Курс пластической анатомии человека. Спб., 1906.
- Bammes Gottfried. Der nackte Mensch, VEB Verlag der Kunst Dresden, BRD, 1982.
- Dr. Barbara Weitz. Atlas der Anatomie Organsysteme und Srukturen in 439 Bildern, Weltbild Verlag, München 1998.
- Saran Simblet fotos von John Davis. Der Akt Anatomie für künstler. Dorling Kindersley Verlag GmbH, München 2002.